
DALTONHANDBOEK

Openbare Daltonbasisschool de Spaarndammerhout

Revaleiland 1B
1014 ZG Amsterdam
Tel: 020 – 68 29 114
directie@despaarndammerhout.nl
www.despaarndammerhout.nl

Inhoud

Voorwoord	3
Over onze school	4
Hoofdstuk 2: Waar de Spaarndammerhout voor staat.....	5
2.1 Missie en visie.....	5
2.2 Een stukje Daltongeschiedenis.....	6
2.3 Van drie principes naar vijf kernwaarden	7
2.4 De kernwaarden van het Daltononderwijs	8
Hoofdstuk 3 Zelfstandigheid en zelfredzaamheid.....	10
3.1 Leerling niveau	10
3.2 Leerkrachtniveau	11
3.3 Schoolniveau	12
3.4 Weektaak.....	13
Hoofdstuk 4 Vrijheid en verantwoordelijkheid.....	14
4.1 Leerling niveau.....	14
4.2 Leerkrachtniveau.....	18
4.3 Schoolniveau:	18
Hoofdstuk 5 Samenwerken	19
5.1 Leerling niveau.....	19
5.2 Leerkrachtniveau	20
5.3 Schoolniveau	20
Hoofdstuk 6 Reflectie.....	21
6.1 Leerling niveau:.....	21
6.2 Leerkrachtniveau:	22
6.3 Schoolniveau:.....	22
6.4 portfolio – eigenaarschap en persoonlijke ontwikkeling:	22
Hoofdstuk 7 Effectiviteit en doelmatigheid	24
7.1 Leerling niveau:	24
7.2 Leerkrachtniveau:.....	24
7.3 Schoolniveau:	25
Hoofdstuk 8 Borging – afspraken – de dalton coördinator	26

8.1 Dalton coördinator	26
Bijlagen	28
Bijlage 1: Daltonontwikkeling Openbare Daltonbasisschool de Spaarndammerhout	28
Bijlage 2: Weektaak groep 1/2	31
Bijlage 3: Weektaak groep 3.....	32
Bijlage: weektaak groep 4 t/m 8	33
Bijlage 6: Korte handleiding gebruik ik doelen op de Spaarndammerhout	35
Bijlage 7: Kijkwijzer	39

Voorwoord

Voor u ligt het Daltonhandboek van openbare Daltonschool de Spaarndammerhout. Onze school is een van de scholen van de Stichting Amsterdam West binnen de Ring. De scholen binnen ons bestuur werken aan goed en eigentijds onderwijs.

In dit verslag kunt u lezen op welke wijze onze school de Daltonprincipes geïntegreerd heeft in haar onderwijs.

Openbare Daltonschool de Spaarndammerhout is in november 2017 officieel gecertificeerd. In 2022 staat de volgende visitatie plaats.

De Daltonvisitatie, die in november 2017 heeft plaatsgevonden, heeft de school opnieuw uitgedaagd tot zelfreflectie. Met enige trots vermelden wij u dat de voorbereidingen op de visitatie, die wij met ons voltallig team hebben getroffen, geheel volgens Daltonprincipes verlopen is:

- o Aan dit verslag is samen gewerkt;
- o Er is in teamverband geëvalueerd en gereflecteerd op de uitwerking van de Daltonkernwaarden bij ons in school;
- o Het gehele team heeft verantwoordelijkheid genomen;
- o Onze kinderen spelen dagelijks een grote rol in het uitdragen van Dalton; door hen wordt dagelijks volgens Daltonprincipes aan taken gewerkt.

Namens ons voltallig team en de kinderen, wensen wij u veel leesplezier.

Over onze school

De Spaarndammerhout is sinds oktober 2014 gevestigd in de Houthaven, een nieuw, modern gebouw waarin ook een protestantschristelijke basisschool, een kinderdagverblijf, een peuterspeelzaal, naschoolse opvang en buitenschoolse opvang gehuisvest zijn. Verder beschikt het gebouw over een grote gymzaal waar alle groepen gebruik van maken. De zaal wordt ook gebruikt voor naschoolse activiteiten die regelmatig aangeboden worden binnen de school.

In oktober 2021 zijn er ongeveer 380 kinderen ingeschreven op de Spaarndammerhout. Zij zijn verdeeld over zes kleutergroepen, drie groepen 3, twee groepen 4, twee groepen 5, een groep 5/6, een groep 6, een groep 7 en een groep 8. De populatie van de Spaarndammerhout is kleurrijk en een afspiegeling van de populatie van de buurt.

Afgelopen november 2017 is de Spaarndammerhout officieel gecertificeerd als Daltonschool. Het overgrote deel van de huidige leerkrachten zijn in het bezit van het Dalton certificaat. Nieuwe leerkrachten zijn bezig om hun certificaat Daltonleerkracht te behalen. Een aantal leerkrachten heeft een plus certificaat, omdat zij al beschikten over een certificaat Daltonleerkracht. Er zijn de laatste jaren meerdere nieuwe leerkrachten begonnen bij ons op school. Nieuwe leerkrachten worden begeleid door ervaren leerkrachten van de Spaarndammerhout en ingewerkt in de werkwijze. Wij vinden het belangrijk dat alle leerkrachten vanuit dezelfde visie werken en dat er een doorgaande lijn zichtbaar is in de school. De kijkwijzer is hierbij een van de middelen die we inzetten om leerkrachten te ondersteunen en begeleiden.

De Spaarndammerhout heeft sinds juni 2017 twee gecertificeerde Dalton-coördinatoren, Minke van der Pal-Schuijt en Femke van der Graaf. Minke en Femke werken nauw samen met de directeur, Gerard Prenger, en met het team van leerkrachten op de Spaarndammerhout.

Hoofdstuk 2: Waar de Spaarndammerhout voor staat

2.1 Missie en visie

Voor alle openbare scholen van AWBR is één algemene missie geformuleerd. Deze luidt als volgt: “Het waarborgen en stimuleren van kwalitatief goed, eigentijds, buurtgericht openbaar basisonderwijs voor iedereen, waarin veel aandacht is voor samenleven en werken.”

Op onze kleurrijke school vinden we het belangrijk dat iedereen zich welkom en veilig voelt, dat kinderen met plezier naar school gaan, dat zij zich ten volste kunnen ontwikkelen en dat talenten tot bloei komen.

Wij streven naar een school waar respect voor jezelf en de ander centraal staat. Wij willen dat kinderen straks sterk, competent en zelfbewust de wereld in gaan. In de maatschappij van nu wordt er steeds meer een beroep gedaan op vaardigheden zoals: zelfstandig zijn, goed kunnen samenwerken, verantwoordelijkheid nemen, kunnen reflecteren op je eigen handelen en keuzes. Binnen ons Daltononderwijs ontwikkelen we deze vaardigheden.

Een kind dat zichzelf en anderen respecteert, initiatief neemt, proactief is, verantwoordelijkheid kan nemen en verantwoording kan vragen en afleggen, is een kind met een democratische, ondernemende grondhouding. Een kind met lef!

Op de Spaarndammerhout werken wij aan persoonlijkheidsontwikkeling door het stellen van ik-doelen.

Daltonkinderen leren zichzelf en de wereld om hen heen goed kennen; ze weten wat ze waard zijn en kunnen goed omgaan met keuzes en verantwoordelijkheid. Op de Spaarndammerhout vullen we dit op de volgende manier in:

Zelfstandigheid:

- Kinderen krijgen de ruimte om op hun eigen niveau te werken.
- De leerkracht zet de onderwijsleertijd, middelen en instructie zo efficiënt mogelijk en op maat in; zelfstandig werken als het kan, samenwerken als dat wenselijk is.

Samenwerken:

- Kinderen leren samen te werken zodat er wederzijds respect ontstaat.

Verantwoordelijkheid:

- Kinderen leren verantwoordelijk te zijn voor het materiaal en het werk.
- Kinderen leren zelf te plannen door middel van een weektaak.

Reflectie:

- Kinderen leren om zelf kritisch te kijken naar het eigen leerproces en formuleren leerdoelen. Zo ontstaat eigenaarschap.
- Kinderen leren om zelf kritisch te kijken naar zichzelf en formuleren doelen gericht op persoonlijkheidsontwikkeling, de ik-doelen zodat de kinderen het maximale uit zichzelf halen.
- Kinderen gaan met hun leerkracht in gesprek over de gestelde doelen en bereiden samen het oudergesprek voor.
- Kinderen laten in een portfolio zien hoe ze werken aan de doelen en beschrijven de persoonlijke ontwikkeling. Dit wordt aan de ouders gepresenteerd tijdens een portfoliogesprek. De kinderen zijn gespreksleider en de leerkracht heeft een begeleidende rol.

Deze vaardigheden dragen bij aan de ontwikkeling van de mens zonder vrees, de mens met lef, die wij voor ogen hebben.

Hoe er op de Spaarndammerhout gewerkt wordt vindt u in dit Dalton handboek.

2.2 Een stukje Daltongeschiedenis

Het Daltononderwijs bewijst al honderd jaar lang haar waarde. De onderwijsvorm is gebaseerd op de ideeën van de Amerikaanse pedagoge Helen Parkhurst. Haar ideeën over individuele en niet klassikale ontplooiing van kinderen baseerde zij op haar ervaring als leerkracht.

Helen Parkhurst (1886-1973)

René Berends en Hans Wolthuis (2014)

In 1905 werkt Parkhurst op schooltjes met slechts één klas. Daar kreeg zij te maken met veertig kinderen verdeeld over acht leerjaren. Vanzelfsprekend was 'normaal lesgeven' volstrekt onmogelijk. Daarom koos zij voor een aanpak met een gedeelte zelfstudie. Zij overlegde met de kinderen over wat hun eigen verantwoordelijkheid zou kunnen zijn en de rol van de leerkracht. Een en ander werd vervolgens schriftelijk vastgelegd in een soort van contract: de taak. De kinderen beloofden bij dit contract dat zij aan hun taak zouden werken en die op tijd af zouden hebben.

Helen Parkhurst beloofde de kinderen hulp te bieden indien dit noodzakelijk was. In eerste instantie ging het Helen Parkhurst dus om praktische oplossingen om de efficiëntie van het onderwijs te verhogen. In die situatie was zelfstandig werken noodzakelijk, maar al snel raakte ze ervan overtuigd dat deze aanpak voor alle kinderen goed was. Tussen 1913 en 1915 werkte Parkhurst in Italië met de beroemde pedagoge Montessori en kregen haar ideeën een pedagogische grondslag.

Enkele jaren later legde zij haar visie op onderwijs vast in het boek: 'Education on the Dalton Plan' (1922). Later werden haar ideeën toegepast in de 'State Highschool' in Dalton, Massachusetts. Naar deze plaats is het Daltononderwijs genoemd.

Nu, ruim een eeuw later, gebruikt de Spaarndammerhout deze ideeën van Parkhurst voor een eigentijdse en effectieve invulling van ons Daltononderwijs. De maatschappij verandert en wij vinden het belangrijk om hierop in te spelen. Daarom willen we kinderen vaardigheden meegeven waarmee ze zichzelf steeds verder kunnen ontwikkelen. Deze vaardigheden, ook wel '21st century skills' genoemd, zijn: samenwerken, communicatie, creativiteit, ICT-geletterdheid, sociale- en culturele vaardigheden, kritisch denken en probleemoplossend vermogen. Wij houden ons op de hoogte van de nieuwste literatuur en op dit moment staat het boek 'Focus op Dalton' van René Berends en Hans Wolthuis (2014) centraal.

2.3 Van drie principes naar vijf kernwaarden

De Nederlandse Daltonidentiteit was altijd gebaseerd op drie principes. Onderwijs en dus ook Daltononderwijs is constant in ontwikkeling. De veranderingen op het gebied van ontwikkelingspsychologie en didactische en maatschappelijke inzichten hebben in 2012 geleid tot een kritische bezinning op de Daltonuitgangspunten. Hieruit zijn vijf nieuwe kernwaarden ontwikkeld die hieronder kort beschreven staan.

In de daltondriehoek zijn de uitgangspunten te vinden die als leidraad dienen voor ons onderwijs. Verantwoordelijkheid nemen en geven en vertrouwen vragen en schenken zijn onlosmakelijk verbonden met het afleggen van verantwoording en het vragen van verantwoording aan anderen.

Vertrouwen schenken-vragen

We vertrouwen erop dat kinderen willen leren, dat ze goede keuzes kunnen maken, dat ze kunnen samenwerken en kunnen organiseren. Dat betekent voor de school, dat we kinderen serieus nemen en ze dat vertrouwen moeten schenken.

Verantwoording afleggen-vragen

Kinderen leggen verantwoording af over de taken die in vrijheid zelfstandig en/of in samenwerking uitgevoerd moeten worden en leerkrachten begeleiden dit proces. Daardoor leren kinderen reflecteren op de wijze waarop er gewerkt is en op de resultaten van het werk. Dat afleggen van verantwoording gaat dus niet alleen over het eindproduct van het leren, maar ook over het leerproces zelf. In het Daltononderwijs wordt verwacht van de leerkracht zowel vooraf als achteraf.

Verantwoordelijkheid geven-nemen

Het vertrouwen in de kinderen vormt de basis voor het geven van verantwoordelijkheden. De kinderen leren verantwoordelijkheid te nemen voor bijvoorbeeld het eigen leren, voor de schoolomgeving, voor de medekinderen, uiteindelijk zelfs voor de maatschappij. Daltononderwijs wil kinderen uiteindelijk opvoeden tot positieve, democratische, verantwoordelijke medeburgers; "Mensen zonder vrees" (Helen Parkhurst).

2.4 De kernwaarden van het Daltononderwijs

Vrijheid en verantwoordelijkheid

'Freedom and responsibility together perform the miracle'

Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken en eigen wegen te vinden. Vrijheid in het daltononderwijs betekent de gelegenheid krijgen om taakwerk zelf te organiseren. De opgegeven leerstof en de eisen die daaraan worden gesteld, de tijdslimiet, de werkafspraken en de schoolafspraken vormen de grenzen waarbinnen de kinderen hun vrijheid leren te gebruiken. Een kind leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en zijn omgeving te dragen, als zijn omgeving hem daarvoor de ruimte en mogelijkheden biedt. Door kinderen meer vrijheid te bieden kunnen zij eigen keuzes maken en een actieve leerhouding ontwikkelen. Het is de taak van de leerkracht om ieder kind een structuur te bieden om vrijheid binnen grenzen te leren hanteren. Kinderen krijgen de ruimte om te ontdekken en experimenteren, maar worden ook tegelijkertijd geconfronteerd met de relatie tussen wat zij doen en wat dat oplevert. Dat is voor kinderen een geleidelijk leerproces, waarin zelfkennis en zelfinschatting een grote rol spelen.

Zelfstandigheid

'Experience is the best and indeed the only real teacher'

Zelfstandig leren en werken op een Daltonschool is actief leren en werken. Zelfstandigheid kan alleen ontwikkelen als voldoende vrijheid en verantwoordelijkheid wordt geboden. Een leerling wil doelgericht werken aan een taak of opdracht is in staat om indien nodig tijdens dit leerproces hulp te zoeken. Deze manier van werken stimuleert het probleemoplossend denken van de kinderen. Om later als volwassene goed te kunnen functioneren moet een leerling leren beoordelen welke beslissingen hij/zij moet nemen en wat de gevolgen daarvan zijn. De keuzevrijheid dwingt een kinderen tot het nemen van zelfstandige beslissingen die voor hem effectief en verantwoord zijn.

Samenwerking

'The school functions as a social community'

Een Daltonschool is een leefgemeenschap waar kinderen, ouders, personeel op een natuurlijke en gestructureerde wijze samen leven en werken. Een daltonschool is ook een leeromgeving waar kinderen en leerkrachten iets van en met elkaar leren. Doordat kinderen samen met leerkrachten en andere kinderen aan hun leertaken werken, leren zij met elkaar om te gaan en leren zij dat zij elkaar kunnen helpen. Het verwerven van kennis en vaardigheden in samenwerking met anderen verdiept het leren. Samenwerken is iets dat net als alle andere vaardigheden geleerd en geoefend moet worden.

Effectiviteit en doelmatigheid

'Dalton is een efficiency measure'

Het Daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Wij streven ernaar te differentiëren, zodat alle kinderen zoveel mogelijk datgene wat zij moeten leren, krijgen op de manier die het beste bij hen past. Als kinderen een taak krijgen, waar zij verantwoordelijkheid voor dragen en die zij in vrijheid zelf plannen en uitvoeren, het onderwijs dan veel effectiever is dan het stilzit- en luisteronderwijs. Wij richten de leertijd zo efficiënt mogelijk in, met als doel te zorgen dat de kinderen aan het werk zijn en geholpen/begeleid kunnen worden door elkaar en/of door de leerkracht. Parkhurst maakt in haar Dalton Plan van kinderen als het ware kleine ondernemers, die verantwoordelijkheid leren dragen voor het schoolwerk, hun eigen werk, dat ze in vrijheid uitvoeren.

Reflectie

'I would be the first to hear welcome criticism'

Reflectie en evaluatie, nadenken over je eigen gedrag en je eigen werk, is op een Daltonschool belangrijk. Eigenaarschap en verantwoordelijkheid worden bereikt door vooruit en terug te kijken. Het 'leren leren' van het kind wordt gestimuleerd. Leren wordt uitdagender wanneer het kind inzicht krijgt in het niveau van bekwaamheid. Reflectie vergroot de zelfstandigheid van het kind. We kijken regelmatig met de kinderen terug naar de processen en de producten. Daarbij is het noodzakelijk dat doelen duidelijk zijn voor de leerling. Wij leren de kinderen te reflecteren op het eigen handelen. Hiertoe stellen kinderen zich de volgende vragen.

- Hoe is het werk gegaan?
- Snap ik het?
- Hoe leer ik het best?
- Waar ben ik trots op?
- Wat vind ik nog lastig?

Het reflecteren vindt plaats in gesprekjes met de leerkracht en klasgenoten, aan de hand van het werk op de weektaak. Ook de leerkrachten reflecteren stelselmatig op hun eigen handelen/ eigen onderwijspraktijk.

Borging

'De zesde kernwaarde'

De afspraken die wij met elkaar maken, komen regelmatig terug. Wat is belangrijk, is het nog zo als wij afgesproken hebben? Dit gebeurt op teamniveau en op klassenniveau. Hiervoor hebben wij regelmatig gesprekken met groepen, individuele kinderen, team en leerkrachten onderling. Daltonscholen borgen hun kernwaarden door middel van een planmatige zelfevaluatie en visitatie. De Nederlandse Dalton Vereniging geeft licenties en certificaten af aan instituten, scholen en personen als zij er blijk van geven de kernwaarden op goede wijze in de praktijk vorm en inhoud te hebben gegeven. Tot slot geeft een stuk borging inzicht in de doelen en behaalde resultaten.

Hoofdstuk 3

Zelfstandigheid en zelfredzaamheid

Op de Spaarndammerhout vinden we het belangrijk dat kinderen leren zelfstandig te zijn. Zowel zelfstandig werken als zelfstandig leren is belangrijk. Wij willen de kinderen onafhankelijk, zelfstandig en verantwoordelijk maken voor hun eigen leerproces. De leerkracht heeft hierin de rol als coach en begeleider, met als uitgangspunt: 'leer mij het zelf te doen'. De leerkracht houdt in de gaten welke hoeveelheid zelfstandigheid een kind aan kan en waar hij/zij hulp of ondersteuning van een klasgenoot of de leerkracht nodig heeft.

3.1 Leerling niveau

Op de Spaarndammerhout zijn de ontwikkel- en persoonlijke leerdoelen inzichtelijk gemaakt voor de kinderen. Vanaf groep 1 zijn de doelen zichtbaar op een plek in het lokaal. De kinderen op de Spaarndammerhout plannen op een eigen weektaak en nemen zo initiatief om leerdoelen te bereiken. Bij het plannen wordt gebruik gemaakt van de dagkleuren. Vanaf groep 4 kunnen kinderen zelf bepalen of ze instructie nodig hebben, in overleg met de leerkracht. De kinderen leren hulp te vragen aan klasgenoten of aan de leerkracht of maken gebruik van hun eigen blokje.

Er is ruimte voor zelfstandig werken in de groepen omdat hier binnen de school afspraken over gemaakt zijn. De doorgaande lijn binnen de school is hierbij belangrijk. Hieronder een overzicht van de verschillende hulpmiddelen voor het bevorderen van de zelfstandigheid.

Dagkleuren:

Elke dag van de week heeft een andere kleur. Deze kleuren zijn van groep 1 tot en met 8 hetzelfde. De dagkleuren helpen de kinderen bij het plannen van de weektaak. Vanaf midden groep 3 kleuren de kinderen de afgemaakte opdrachten ook af in de dagkleuren.

Dagritme:

In groep 1/2 wordt gebruik gemaakt van dagritmekaarten, waarop de plaatjes van de activiteiten van de dag staan. Op deze manier weten de kinderen wat er per dag op de planning staat. Het biedt ze structuur en houvast en zorgt ervoor dat ze de dag zelfstandig kunnen voorspellen en zich meer zelfstandig kunnen bewegen.

In groep 3 t/m 8 hangt de planning, in de vorm van het kwartiertjes rooster, op het bord. Er wordt vermeld welke instructie wanneer gegeven wordt. Als er geen instructiekaartje hangt werken de kinderen aan de weektaak. De leerkracht geeft van eventueel verlengde instructie of loopt service rondes. Met behulp van de weektaak kijken kinderen of ze mee moeten/kunnen doen met de instructie. Tevens staat er op de weektaak of er samengewerkt kan worden tijdens de verwerking.

Uitgestelde aandacht:

In alle groepen leren de kinderen omgaan met uitgestelde aandacht.

Er wordt gewerkt met een stoplicht. Deze stoplichten zijn op verschillende manieren terug te vinden in de klas. De betekenis van de kleuren is voor groepen 3 tot en met 8 hetzelfde.

- Rood: stil (niet praten), de leerkracht is niet beschikbaar.
- Oranje: zachte stem/fluisteren (rekening houden met elkaar), de leerkracht is niet beschikbaar
- Groen: zachte stem/fluisteren, de leerkracht is beschikbaar en loopt rondes.

In de groepen 1 en 2 heeft het stoplicht een andere functie. De kinderen in groep 1 en 2 leren omgaan met uitgestelde aandacht met behulp van het stoplicht en de bloemenketting of een ander symbool, bijvoorbeeld een knuffel, die met name tijdens instructiemomenten door de leerkracht worden gebruikt. Wanneer de leerkracht de ketting om heeft of het symbool toont en het stoplicht op rood staat, weten de kinderen dat ze de leerkracht niet kunnen en mogen storen. In de groepen 1 en 2 leren de kinderen om een probleem 'zelf op te lossen', of een hulpvraag te stellen aan een andere leerling. Als het stoplicht op groen staat en de bloemenketting af is, is de leerkracht weer beschikbaar.

Tijdens de instructies is de leerkracht niet beschikbaar voor vragen. Wanneer een kind toch hulp nodig heeft, maakt het gebruik van hun eigen blokje (vanaf groep 3). Het groene rondje betekent 'je mag mij om hulp vragen'. Met het rode rondje geef je aan 'je mag mij niet storen' en met het vraagteken geeft het kind aan 'ik heb een vraag voor de leerkracht'. Indien dit het geval is, gaan zij door met het werk op hun weektaak. Als de leerkracht klaar is met de instructiegroep, maakt hij een rondje door de klas om kinderen te begeleiden. In iedere groep wordt gebruik gemaakt van een timetimer om aan te geven hoe lang instructies en activiteiten duren.

De kinderen van groep 3 t/m 8 kijken hun werk zelf na op aparte nakijkplekken. Vervolgens verbeteren ze het werk waarna ze het inleveren. De leerkracht controleert het werk van de kinderen.

3.2 Leerkrachtniveau

Iedere leerkracht maakt gebruik van hulpmiddelen om de zelfstandigheid van de kinderen te vergroten. Tevens moeten de materialen makkelijk te pakken en op te bergen zijn. Er is ruimte

gecreëerd voor zelfstandigheid door het werken met verschillende werkplekken. De gangen en leerpleinen worden benut en de leerkracht geeft de kinderen de vrijheid op de gangen of het leerplein te werken.

De volgende voorwaarden zijn zichtbaar in de klas:

Weektaak, stoplicht, time-timer, blokje/ ketting voor uitgestelde aandacht, koptelefoons, schoolregels, klassenafspraken, plekken voor zelfstandig werken, nakijkplekken, dag- en weekplanning, handelingswijzers, maatjesbord, leerkrachtenbord, instructietafel, keuzewerkkast, inleverkast/plek en tot slot: de leerkracht als rolmodel en coach.

De kinderen worden gestimuleerd in het nemen van initiatief door gebruik te maken van een dag/weektaak. De kinderen zijn zelf verantwoordelijk voor de weektaak maar krijgen van de leerkracht de ruimte om hier zelfstandig aan te werken. Er wordt regelmatig geëvalueerd op het werk zodat de kinderen gemotiveerd worden en blijven. Een veilig klassenklimaat stimuleert de kinderen tevens om initiatieven te nemen en te tonen.

De tijd dat kinderen zelfstandig mogen werken is zichtbaar op de weektaak en of op de dagplanning op het bord. Er zijn op de weektaak verschillende keuzemogelijkheden opgenomen en er wordt een doel gesteld per week. Het doel wordt bepaald door de leerling, eventueel in samenwerking met de leerkracht.

3.3 Schoolniveau

Binnen de Spaarndammerhout zijn verschillende vakgroepen waaraan leerkrachten deelnemen. De vakgroep sluit aan bij de interesses of talenten van de leerkrachten. Om de talenten van leerkrachten te kunnen ontwikkelen is er mogelijkheid tot (bij)scholing. Het initiatief kan vanuit de leerkracht komen of op schoolniveau worden bepaald. Het team volgt ook gezamenlijke scholing. Verder is er ruimte om nieuwe ideeën en acties uit te proberen in de klas.

3.4 Weektaak

Groep 1/2

Al in groep 1/2 werken de kinderen van de Spaarndammerhout met een weektaak. De kinderen leren in deze jaren om overzicht te krijgen over de schoolweek en met deze kennis leren de kinderen plannen. Ook leren de kinderen dat er verplichte taken zijn, maar de kinderen krijgen de vrijheid om zelf te kiezen wanneer ze aan deze taken werken. De hoeveelheid taken die het kind plant, heeft te maken met wat het kind aankan.

De in te plannen taken bestaan onder andere uit een knutselactiviteit, het oefenen van de letter van de week, het werken aan een 'eigen leerdoel' en eventueel een taal- en/of rekentaak, een samenwerktaak of een computeropdracht. De leerkracht kiest de taken die hij of zij op dat moment nodig vindt en zorgt dat de taken gedifferentieerd zijn.

De 'vaste' taken worden op vrijdag of maandag uitgelegd, waarna de kinderen de taken op de weektaak kunnen plannen. Wanneer een kind werkt aan een persoonlijk leerdoel of aan een extra taak, wordt dit ook gepland. De kinderen plannen de taken d.m.v. symbolen die op de weektaak worden geplakt. Als het taakje af is, voegt het kind een evaluatieplaatje toe op de weektaak. Zo kan de leerkracht zien dat de taak af is en hoe het taakje is gegaan.

Groep 3

De weektaak in groep 3, sluit qua lay-out en doelen aan op de weektaak die gebruikt wordt in de kleutergroepen. De weektaken waarop de kinderen plannen hangen in het lokaal, maar de kinderen zien op het bord ook het overzicht van de week. Dankzij dit overzicht krijgen ze inzicht in de week en op welke momenten er tijd is om te werken aan de geplande taken en op welke momenten er een andere activiteit staat te gebeuren.

De kinderen plannen taken waar ze aan kunnen werken in de Dalton-tijd. 's Morgens krijgen de kinderen instructie voor de vakken taal en rekenen. De volgorde van het taal- en rekenwerk ligt niet vast. In de middag start de Dalton-tijd en werken kinderen aan de geplande taken. Bijvoorbeeld een taak voor Veilig Leren Lezen of rekenen, een schrijftaak of een oefening op de Ipad. Ook het spelen in de hoeken kan gepland worden op de weektaak. De kinderen in groep 3 plannen ook doormiddel van pictogrammen.

Als de taak af is, voegen de kinderen een evaluatieplaatje toe op de weektaak. Ook deze plaatjes sluiten aan op de weektaak van de kleuters. De leerkracht kan zien dat de taak af is en hoe het taakje is gegaan.

Groep 4 tot en met 8

De leerkracht

- Bovenaan de weektaak vul je het weeknummer in.

- Je kleurt de vakjes in met de kleur van de dag. Dit is de dag dat je de instructie geeft.
- Je vult de doelen van de lessen in onder het kopje doel. Ook voor de lessen waar je geen instructie voor geeft. Deze doelen zijn geformuleerd als ik-doelen.
- Je vult per les de bladzijde in. Als ze een aantal sommen moeten maken staat dit er tussen haakjes bij: blz. 53 (1, 2)
- Je kleurt de doelen in de kleur van de dag, bij de lessen die verplicht zijn voor (alle) kinderen. Deze les mogen de kinderen niet van tevoren maken.
- Je laat de instructiebalken leeg voor de kinderen die zelf mogen bepalen of ze mee doen met de instructie.
- Je laat doormiddel van smileys zien of de kinderen alleen moeten werken of samen mogen werken. ☺ = alleen en ☺☺ = samen.

De kinderen

Maandag

- De kinderen schrijven eventueel hun naam, kleuren het hokje met de kleur van de dag in dat ze hun maatjestaak doen. Ze vullen het ik-doel van de week in.
- De kinderen kleuren de instructie balken in als ze mee doen met de instructie.
- Kinderen kleuren bij de wekdagen de dag dat ze de les gaan maken.

Gedurende de week

- Als de kinderen een les hebben gemaakt kruizen zij deze af op de dag dat zij hem gemaakt hebben. Mocht dit een andere dag zijn, dan gepland kan dit ook.
- Onder het kopje reflectie zetten de kinderen een rondje om het duimpje omhoog als ze het begrepen hebben. Als ze het nog moeilijk vinden zetten ze een rondje om het duimpje omlaag.
- Aan het eind van de week schrijven de kinderen bij de weekreflectie op of hun eigen leerdoel gelukt is en waarom.

Naam:	Blz.	Maatjestaak	1ste doel	ma	di	wo	do	vr	zaterdag	zondag	Met wie
Rekenen	100	100	Ik bereken mij op de getallen tot en met 20.000	Blz. 22 sgd. 14							
	100	100	Ik oefen met breuken	Blz. 23 sgd. 15							
	100	100	Ik werk aan mijn taken (zie hieronder)	Taken van							
	100	100	Ik oefen verhoudingen	Blz. 25 sgd. 16							
Taal	100	100	Ik oefen met verschillende inhoudsmaten	Blz. 24 sgd. 16							
	100	100	Ik maak ster 2 plus optrekk 1 van ster 2	Blz. 26 en 27 s. 1 van 48-50							
	100	100	Ik maak ster 2 plus optrekk 1 van ster 3	Blz. 28 + 30 en 2 van 48-50							
	100	100	Ik maak ster 2 plus optrekk 1, 2 en 3 van ster 2	Blz. 32 + 33 en 30							
Waardevolheid extra	100	100	Ik herhaal twee 9's krijgen een goed gevoel	Blz. 30 s. 1 van 7							
	100	100	Ik her de betekenis van 12 nieuwe woorden	Blz. 34 en 35							
	100	100	Ik heb het gesprek met mijn vrienden	Blz. 38 en 37							
	100	100	Ik leer een verhaal schrijven	100. Blz. 30 en 31							
Spelling	100	100	Ik maak mijn zinnetje								
	100	100	Ik schrijf samengetelde woorden zonder tussenletter correct schrijven	Blz. 4 en 5							
	100	100	Examen les 1								
Rekenbegrip	100	100	Examen les 2								
	100	100	Examen les 3								
Leidloomsnel	100	100	Examen les 4								
	100	100	Examen les 5								
Aardrijkskunde	100	100	Examen les 6								
	100	100	Examen les 7								
Geschiedenis	100	100	Examen les 8								
	100	100	Examen les 9								
Studietoelichtingen	100	100	Examen les 10								
	100	100	Examen les 11								
Techno-wet	100	100	Examen les 12								
	100	100	Examen les 13								
Eigen leerdoel	100	100	Examen les 14								
	100	100	Examen les 15								
Weekreflectie	100	100	100								
	100	100	100								

Hoofdstuk 4 Vrijheid en verantwoordelijkheid

De kernwaarden, zoals beschreven in paragraaf 1.4 vormen de leidraad bij het vormgeven van ons onderwijs op de Spaarndammerhout. Vrijheid in Daltononderwijs is de gelegenheid krijgen om het werk zelf te organiseren.

4.1 Leerling niveau

Keuzevrijheid

Na het gezamenlijk inplannen van de weektaak zijn onze kinderen, buiten de gezamenlijke instructie-momenten om, vrij om te werken aan de weektaak. Vrijheid zien we terug in de keuzevrijheid van:

- **Wanneer en in welke volgorde er geleerd wordt**

Tijdens het zelfstandig werken kunnen de kinderen kiezen wanneer er gewerkt wordt aan een bepaald vak. Op de taak staan een aantal verplichte onderdelen. Kinderen mogen daarbij echter zelf kiezen in welke volgorde de taken uitgevoerd worden.

- **Hoe er geleerd wordt en met welke hulpmiddelen**

Voor sommige vakken zijn concrete materialen beschikbaar. Ook kan de computer worden ingezet om extra te oefenen met leerstof

- **Of er alleen gewerkt of samengewerkt wordt en met wie er wordt samengewerkt**

De kinderen kunnen op de weektaak zien of werk zelfstandig gemaakt wordt, of dat ze samen kunnen werken met een of meerdere klasgenoten.

- **Waar er gewerkt wordt**

De kinderen zijn vrij om te wisselen van werkplek, mits de situatie het toelaat. Wij werken in de groepen met groepstafels en individuele plekken. De opstelling maakt het samenwerken in de groepen eenvoudiger. Er is ruimte op de leerpleinen om samen te werken en er zijn stilteplekken in de klas aanwezig. Wanneer de kinderen buiten de klas werken maken ze gebruik van gangkaarten. De kinderen hebben twee gangkaarten mee als ze werken buiten de klas. Ze hebben een gele en een rode kaart mee. Wanneer zij storen / niet taakgericht bezig zijn, kan elke willekeurige leerkracht die dat ziet een kaart wegnemen. Als de kaarten op zijn gaat het kind terug naar de klas. Zo hoeft de leerkracht de kinderen op de gang niet aan te spreken, maar haalt hij enkel een kaart weg. De kinderen zetten in de klas een badeendje op tafel zodat de leerkracht weet wie er op de gang zijn.

Huishoudelijke taken:

Alle kinderen krijgen een taak waar zij verantwoordelijk voor zijn. Op die manier leren we kinderen dat ze verantwoordelijk zijn voor de (leer)omgeving. De taken hangen inzichtelijk in de klassen en worden aan het einde van de dag uitgevoerd. Een aantal taken zullen meerdere malen per dag uitgevoerd worden. De kinderen krijgen verschillende taken per jaar. De huishoudelijke taken worden altijd met een maatje uitgevoerd.

Zelfcorrectie:

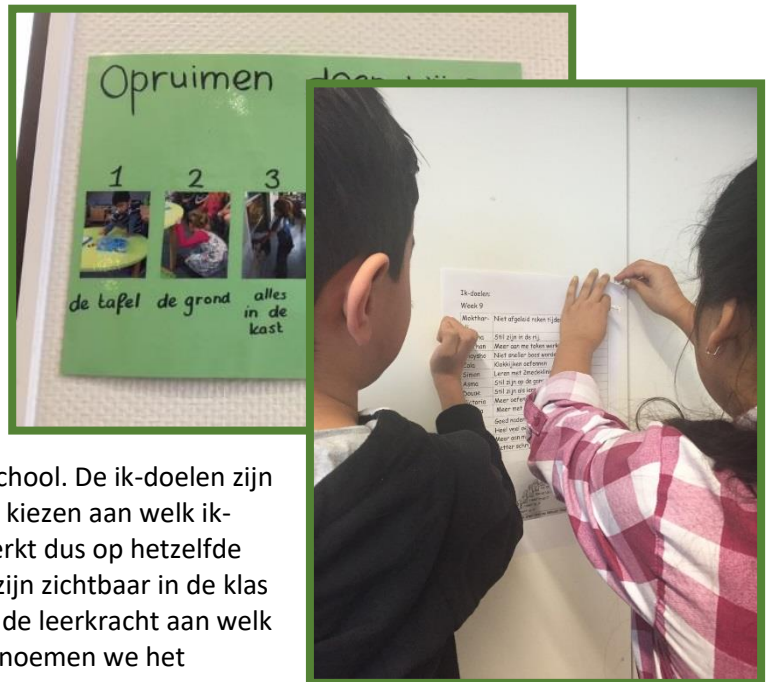

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelfcorrigerend werken. Iedere dag vindt er zelfevaluatie plaats met behulp van smileys en/of pictogrammen. Dit gebeurt in alle groepen op de dag- en weektaak. Steeds wordt de koppeling gemaakt tussen de weektaak en de te behalen (ik-)doelen. Het ingeleverde werk wordt regelmatig nagekeken. Vanaf groep 3 kijken de kinderen zelf het werk na. Kinderen krijgen direct feedback op het gemaakte werk en hoeven niet te wachten totdat de leerkracht het nakijkt en teruggeeft. Het kind ziet zo direct welke fouten er ontstaan en zal zich afvragen hoe de fout is ontstaan. Het kind krijgt zo inzicht in wat ze zelf kunnen en waar ze hulp bij moeten vragen. Tevens is het zichtbaar wat er wel goed gemaakt is. Dit zal zelfvertrouwen geven in het verdere proces van het werk. De leerkracht heeft de taak om deze vaardigheden aan te leren.

Doelen stellen:

Op de Spaarndammerhout vinden wij het belangrijk dat de leerlingen verantwoordelijkheid tonen voor hun eigen leren. De kinderen stellen zelf doelen en schrijven deze op de weektaak.

Op het gebied van sociaal-emotionele ontwikkeling bedenken de kinderen ik-doelen. Deze doelen zijn school breed gekoppeld aan de thema's van de Vreedzame school. De ik-doelen zijn voor twee leerjaren geformuleerd. De kinderen kiezen aan welk ik-doel ze nog willen werken. De gehele school werkt dus op hetzelfde moment aan bepaalde ik-doelen. De ik-doelen zijn zichtbaar in de klas en op de weektaak. In de kleuterbouw bepaald de leerkracht aan welk ik-doel er gewerkt wordt door de kinderen. Dit noemen we het klassendoel.

Er wordt ook gewerkt met periodedoelen. In de kleuterklas wordt dit vormgegeven door te werken met de leerlijn knippen. Leerlingen werken binnen deze kniplijn elke week op eigen niveau aan het behalen van doelen. (FOTO KNIPLIJN) Als een doel behaald is, laat een leerling dit zien aan de leerkracht en gaat naar het volgende onderdeel op de kniplijn. Het belangrijkste doel van de kniplijn is dat leerlingen leren dat door te oefenen je een stapje vooruit gaat. Hierbij zijn ze zelf verantwoordelijk voor de leerstappen die ze maken.

Vanaf groep 3 werken we op de Spaarndammerhout aan de periodedoelen Rekenen. Bij deze periodedoelen wordt geoefend met het automatiseren van rekenvaardigheden. Het gaat hierbij om de automatiseerdoelen van dat leerjaar. Ook bij groep 3 tot en met 8 staat de verantwoordelijkheid nemen voor deze doelen centraal. Dit wordt gedaan door elke week te oefenen met de te automatiseren rekenvaardigheden. Waarbij de leerlingen zelf kiezen met welk materiaal zij deze vaardigheden willen oefenen. Ook kunnen de leerlingen op eigen tempo door de leerstof heen. Hierdoor worden de kinderen gestimuleerd in hun autonomie. (FOTO PERIODEDOEL REKENEN)

De kinderen krijgen de tijd om te werken aan de gestelde doelen. Tijdens het portfoliogesprek worden de doelen besproken en worden er nieuwe doelen gesteld voor de nieuwe periode.

Oplossen van conflicten:

Kinderen op de Spaarndammerhout zijn verantwoordelijk voor het oplossen van hun eigen conflicten. De leerkracht kan de kinderen begeleiden bij het oplossen van conflicten. De kinderen kunnen ook hulp inroepen van medekinderen (mediatoren).

Portfolio gesprekken:

Op de Spaarndammerhout werken wij met een portfolio. De kinderen bereiden zelf het portfolio gesprek voor dat met de ouders gevoerd wordt. De leerkracht is tijdens dit gesprek de coach en begeleid de kinderen. De kinderen bepalen zelf wat voor werk er in het portfolio gaat en geven feedback op het gemaakte werk doormiddel van reflectiestempels.

Naast de reflectie op het gemaakte werk, reflecteren de kinderen ook op de persoonlijke ontwikkeling, de ik-doelen waar ze aan gewerkt hebben.

4.2 Leerkrachtniveau

De dag- en weektaken zijn een belangrijk onderdeel van het kader dat de leerkracht de kinderen biedt om hun eigen leerproces vorm te geven. De leerkracht zorgt ervoor dat het voor alle kinderen duidelijk is wat er van hem of haar verwacht wordt. Dit gebeurt naast de weektaak o.a. door het inzichtelijk maken van de leerdoelen en de leertijd d.m.v. het kwartiertjesrooster.

De leerkrachten bieden het werk op niveau aan zodat de kinderen zelfstandig aan het werk kunnen. De leerkracht houdt tijdens het geven van instructie rekening met de verschillende niveaus in de groep. Op de weektaak wordt aangegeven of een kind deel moet nemen aan de instructie. Als dit niet het geval is, kan het kind er zelf voor kiezen om mee te doen, maar het kan er ook voor kiezen om zelfstandig aan het werk te gaan. De leerkracht maakt hierover afspraken met de kinderen.

De leerkracht maakt afspraken met de kinderen over het gebruik van de ruimtes op school.

De leerkracht volgt iedere leerling zowel cognitief als sociaal-emotioneel en zorgt ervoor dat de bevindingen gerapporteerd worden in het leerlingvolgsystemen. De leeropbrengsten worden door de leerkrachten geanalyseerd. Daarop volgen interventies. De leerkrachten op de Spaarndammerhout gaan hierover in gesprek met de kinderen.

Tevens zijn alle leerkrachten actief in projectgroepen en dopgroepen. Zij zorgen dat ze de gemaakte afspraken nakomen en inzet tonen tijdens de vergaderingen.

4.3 Schoolniveau:

De ontwikkeling ligt niet alleen bij de leerkrachten en de kinderen maar wordt ook bredere betrokken naar het schoolniveau. Het team ontwikkelt zich voortdurend op het gebied van (Dalton)onderwijs. Iedere leerkracht heeft verschillende taken om uit te voeren en draagt hiervoor de verantwoordelijkheid. Wij vinden het belangrijk dat er een prettige werkcultuur ontwikkeld is waardoor het mogelijk is om bij elkaar in de groep te komen kijken en hulp te vragen. Ook leerkrachten leren om verantwoordelijkheid te nemen voor elkaar en voor het gebouw.

Hoofdstuk 5 Samenwerken

Er is een verschil tussen 'samen werken' en 'samenwerken'

Wanneer kinderen zelf aan een opdracht werken, elkaar helpen en rekening houden met elkaar, noemen we dat samen werken. Tijdens het werken houden ze rekening met elkaar en helpen elkaar als dit mogelijk is. Ze voelen zich verantwoordelijk voor de werksfeer in de groep. Ze zijn gewend om hulp te vragen aan elkaar en elkaar hulp te bieden als hierom gevraagd wordt.

Tijdens het zelfstandig werken geeft de leerkracht de verantwoordelijkheid aan de kinderen. De leerkracht zelf neemt een coachende rol op zich en begeleidt en helpt kinderen daar waar nodig is. De kinderen helpen elkaar ook bij problemen op sociaal vlak. De lessen van de Vreedzame School helpen bij het oplossen van deze problemen. Ze worden gestimuleerd om problemen in eerste instantie zelf op te lossen.

Onder samenwerken verstaan wij het ook daadwerkelijk samenwerken aan een opdracht om tot een goed en eenzijdig resultaat te komen. Van ieder kind wordt tijdens dit proces dezelfde inzet, betrokkenheid en verantwoordelijkheid verwacht. Bij deze vorm van werken is het samenwerken het uiteindelijke doel van de opdracht. Vanaf de kleuters wordt er al uitgebreid aandacht besteed aan het leren samenwerken. Wij vinden het belangrijk dat kinderen kunnen samenwerken en van elkaar leren op alle niveaus.

5.1 Leerling niveau

De kinderen op de Spaarndammerhout krijgen elke dag de gelegenheid om te oefenen aan en om beter te worden in de samenwerkingsvaardigheid. Dit doen we onder andere door te werken met maatjes. Vanaf groep 1 werk je samen met een maatje. Je bent samen verantwoordelijk voor een opruim- of schoonmaak taakje in de klas. Ook kiezen de maatjes 1 keer per week een spelletje uit dat ze samen gaan spelen tijdens de inloop. Maatjestaken lopen door tot en met groep 8. De leerkracht zorgt ervoor dat de maatjes regelmatig wisselen. Wij vinden het belangrijk dat met zo veel mogelijk verschillende kinderen leren samenwerken.

De Spaarndammerhout is een Vreedzame school. Vanaf groep 1 werken wij met deze methode. De Vreedzame school wil de bijdrage van scholen aan burgerschapsvorming combineren met en integreren in een structureel aanbod van de sociaal emotionele ontwikkeling of sociale competentie. Zo wordt burgerschapsvorming niet iets wat er weer bij komt, maar een logisch onderdeel van wat een kerntaak is van de school: zorgen voor een goed pedagogisch klimaat waarin kinderen de sociale en emotionele vaardigheden leren die zij nodig hebben in de maatschappij, waarin kinderen op een prettige en veilige manier samen spelen en leren. Dit houdt in dat kinderen vanaf groep 1 leren om op een bepaalde manier met elkaar te praten, conflicten samen op te lossen en zich in te leven in elkaar.

Samenwerken gebeurt op verschillende manieren: met een maatje, met een zelfgekozen kind, in groepjes (coöperatief) en groeps-doorbroken.

Tevens hebben wij als school meerdere momenten waarop we met de gehele school groep doorbroken werken tijdens een circuit. Iedere leerkracht biedt een activiteit aan waar de kinderen zich voor in kunnen schrijven. De oudere kinderen zijn verantwoordelijk voor de jongere en gezamenlijk nemen zij deel aan de activiteit.

Het evalueren van de samenwerkingsvaardigheden vinden wij erg belangrijk. Er wordt meerdere malen per week geëvalueerd op het samenwerken. Er wordt gevraagd hoe het samenwerken ging,

wat er beter kan en er worden doelen gesteld voor een volgende keer. Het samenwerken bevordert de sfeer in de klassen en zorgt ervoor dat de kinderen sociale vaardigheden ontwikkelen. Naast het samenwerken in de groepen werken we ook met het samen buiten de groep. De kinderen uit groep 8 begeleiden bijvoorbeeld kinderen vanaf groep 3 met het lezen. De vakleerkrachten integreren de kernwaarde 'samenwerken' ook in hun onderwijs.

5.2 Leerkrachtniveau

Voordat de kinderen kunnen samenwerken is het belangrijk dat de kinderen de juiste sociale vaardigheden aangeboden krijgen door de leerkracht. Dit gebeurt op de Spaardammerhout met behulp van de Vreedzame school, een methode die aan het begin van het schooljaar twee weken lang elke dag ingezet wordt. Ook wordt door het volgen van deze lessen een pedagogisch veilig klimaat geschept. Er worden afspraken gemaakt over samenwerken met de kinderen en tussen de kinderen onderling.

De leerkracht zorgt dat de momenten van samenwerken zichtbaar zijn op de weektaak. De weektaak wordt, indien mogelijk, samen met de collega van de parallelgroep gemaakt. Er wordt in iedere groep samengewerkt op verschillende manieren en niveaus. Na het samenwerken wordt er in de groep geëvalueerd op het proces. Er wordt samen gekeken naar de mogelijkheden en de leerkracht stimuleert en motiveert het samenwerken waar nodig.

De leerkracht kiest per maand de maatjes, of de kinderen doen dit zelf. Het doel hiervan is dat kinderen op alle niveaus met elkaar leren samenwerken. Ook leren de kinderen elkaar beter kennen door met elkaar samen te werken. Dat komt het positieve klimaat binnen de school ten goede.

5.3 Schoolniveau

Binnen het team wordt op verschillende manieren samengewerkt. Naast, met het team te praten over inhoudelijke onderwerpen, wordt er op groepsniveau en in de bouwen overleg gevoerd. De weektaak wordt in overleg voorbereid. Vergaderingen en studiedagen worden door directie, ib en leerkrachten voorbereid.

Binnen de school bestaan werkgroepen die werken aan de daltonontwikkeling binnen de school. Ook werken leerkrachten samen in commissies die de kunst-, cultuur-, en feestdagen voorbereiden.

Op schoolniveau wordt er tevens veel samengewerkt door ouders en door ouders en leerkrachten. Er zijn veel ouderinitiatieven in de school. Er vindt geregeld een lunch plaats die georganiseerd wordt door en voor ouders. Ook zijn er veel ouders te vinden in de verschillende werkgroepen. Zij werken dan nauw samen met de leerkrachten om bijvoorbeeld het Sinterklaas- of het Kerstfeest voor te

bereiden. In de MR werken ouders en leerkrachten samen en buigen ze zich over het schoolbeleid. Naast de samenwerking binnen onze eigen school, is er ook samenwerking tussen de verschillende organisaties in het gebouw. Er zijn geregeld vergaderingen of activiteiten waarbij beide scholen samen komen of waarbij verschillende bouwen samen afspraken maken. Ook is er samenwerking met de voorschool.

Hoofdstuk 6 Reflectie

Reflectie en evaluatie spelen een belangrijke rol op de Spaarndammerhout. De kinderen en de leerkracht kijken terug op het proces en kunnen eigen handelen aanpassen. Doelen worden aangepast of bijgesteld. Beide worden bewust van het eigen leerproces en door hier steeds op te reflecteren ontstaat eigenaarschap.

6.1 Leerling niveau:

In alle groepen wordt aandacht besteed aan evalueren. De taak wordt in groep 1 tot en met 3 geëvalueerd door middel van smileys. In de groepen 4 tot en met 8 schrijven de kinderen op de weektaak hoe het werken gegaan is en wat er beter of anders kan een volgende keer. Op de weektaak is ruimte om (persoonlijke) leerdoelen te stellen en deze te evalueren. Dit gaat met behulp van de leerkracht.

Vanaf de kleuters wordt er na een activiteit of aan het eind van een dag(deel) geëvalueerd. Dit gaat vaak klassikaal met de reflectiebal, of met behulp van een reflectierups/thermometer.

Reflectiemomenten vinden ook plaats in gesprek met individuele kinderen, in kleine groepjes of klassikaal. De kinderen leren reflecteren op opbrengsten en op persoonlijke doelen. De kinderen leren om te vertellen wat er goed ging en wáárom dit goed ging. Dit werkt ook andersom zo, wanneer dingen minder goed gaat. Samen wordt besproken wat er een volgende keer anders zou kunnen. Afspraken kunnen genoteerd worden op bepaalde plekken in de klas of op de weektaak.

Op de Spaarndammerhout worden kind gesprekken gevoerd. Deze gesprekken worden gevoerd in een portfolio periode en vinden twee keer per jaar plaats. Tijdens dit gesprek blikt het kind met de leerkracht terug op een periode en worden er leerdoelen opgesteld voor een volgende periode. Uiteindelijk willen wij dat deze kind gesprekken vaker en portfolio ongebonden plaatsvinden.

Wij werken op school in alle klassen met een reflectiebal. Op de bal staan verschillende reflectievragen en bij de groepen 1,2 en 3 pictogrammen. De leerkracht reflecteert meerdere keren per dag met behulp van de reflectiebal. De kinderen kunnen ook in hun eigen groepje reflecteren door de bal te gebruiken.

6.2 Leerkrachtniveau:

Iedere leerkracht op de Spaarndammerhout plant regelmatig reflectiemomenten in. Er wordt gereflecteerd op het eigen handelen n.a.v. een les, een probleem, gebeurtenis of taak. Leerkrachten voeren reflectiegesprekken met de eigen kinderen, maar kunnen ook in gesprek gaan met een collega, de directie, de ib-er of met ouders. De leerkracht evalueert op zichzelf en op de inrichting van de klas en de inhoud van onderwijs met behulp van een door de Spaarndammerhout opgestelde kijkwijzer.

6.3 Schoolniveau:

Als school maken wij gebruik van de op maat gemaakte kijkwijzer. De Dalton coördinatoren gaan op klassenbezoek bij de leerkrachten en bespreken de kijkwijzer. Uiteindelijk willen we leerkrachten bij elkaar op bezoek laten gaan. Naar aanleiding van deze bezoeken kunnen ontwikkelpunten ontstaan die meegenomen worden naar de volgende periode. Deze ontwikkelpunten gelden voor het gehele team en worden dan besproken tijdens een teamvergadering.

Als school bezoeken wij geregeld andere Daltonscholen om te kijken waar wij staan in onze ontwikkeling. Tijdens studiedagen wordt er aandacht besteed aan Dalton en reflecteren wij op hoe het nu gaat en wat de aandachtspunten zijn voor de komende periode.

6.4 portfolio – eigenaarschap en persoonlijke ontwikkeling:

Het portfolio heeft een belangrijke rol op Spaarndammerhout. Wij willen dat kinderen eigenaar worden van het leerproces en zich ontwikkelen op persoonlijk gebied en op binnen de leerstof. Dit kan volgens ons niet als er uiteindelijk een rapport wordt gegeven, ingevuld door de leerkracht, waar het kind geen invulling aan mag en kan geven.

Het portfolio geeft, in tegenstelling tot een rapport, een mooi overzicht van hoé het kind tot leren komt. Welke stappen er worden ondernomen. Ook is er ruimte voor de persoonlijke ontwikkeling, iets dat wij heel belangrijk vinden in het proces om te komen tot het kind met lef.

In alle groepen werken we met het portfolio. Voor het portfolio stellen de kinderen periodedoelen. Samen met de leerkracht bereiden de kinderen de portfolio-gesprekken voor. Er worden periodedoelen en ik-doelen gesteld, voor zowel de persoonlijke als onderwijsontwikkeling. Dit gebeurt tijdens een leerling-gesprek. De gesprekkencyclus op de Spaarndammerhout ziet er als volgt uit:

Aan het begin van het schooljaar vinden er startgesprekken plaats. Het doel van het startgesprek is om elkaar te informeren over de ontwikkeling van het kind. Ouders en leerkracht wisselen informatie uit, die van belang is voor de ontwikkeling van het kind.

Vanaf groep 4 is het kind ook aanwezig bij het startgesprek. Met elkaar worden de eerder gestelde doelen (tijdens het voorgaande schooljaar) gemonitord: liggen we nog op koers of moeten we iets bijstellen?

Kinderen die 4 jaar worden en op de Spaarndammerhout starten hebben geen startgesprek zoals hierboven beschreven. De leerkracht van het kind nodigt ouders 3 tot 6 weken na de start uit voor een kennismakingsgesprek. Tijdens dit kennismakingsgesprek leren ouders en leerkracht elkaar kennen, wisselen ouders en leerkracht informatie uit die van belang is voor de ontwikkeling van het kind. Ook maken ouders kennis met het lokaal en de gang van zaken in de groep.

In februari vindt het eerste portfoliogesprek plaats. De leerlingen bereiden zelf het portfoliogesprek voor dat met de ouders gevoerd wordt. De leerkracht is tijdens dit gesprek de coach en begeleidt de leerlingen. De leerlingen bepalen zelf wat voor werk er in het portfolio gaat en geven feedback op het gemaakte werk doormiddel van reflectie vragen. Naast de reflectie op het gemaakte werk, reflecteren de leerlingen ook op de persoonlijke ontwikkeling, de ik-doelen waar ze aan gewerkt hebben. Tijdens de gesprekken wordt kort aandacht besteed aan de Cito-toets resultaten. Dit geldt voor de leerlingen van groep 3 t/m 8. Aan het einde van het gesprek nemen de leerlingen de portfoliomap mee naar huis.

In juni wordt het schooljaar afgesloten met een tweede portfoliogesprek. Ook dit gesprek wordt gehouden aan de hand van het portfolio, samen met het kind, ouders en de leerkracht. Er worden tijdens dit gesprek ook doelen voor het volgend schooljaar geformuleerd en de leerling kan de leerkracht feedback geven.

Nieuwe ouders: kennismakingsgesprek

September: startgesprek met de nieuwe leerkracht

februari & juni : portfoliogesprek waarbij kinderen deelnemen

Ouders zijn verder altijd welkom om een extra gesprek aan te vragen met de leerkracht.

De ik-doelen op persoonlijke ontwikkeling worden in het portfolio opgenomen, evenals een stukje dit-ben-ik, waarbij de kinderen de gelegenheid krijgen om zichzelf te tonen via een creatieve weg.

Verder wordt er werk in het portfolio opgenomen, dat voorzien is van een stukje evaluatie op proces door de kinderen zelf. Het leerling-gesprek wordt toegevoegd en de leerkracht schrijft zelf nog een kort stukje over de leerling. Eigenlijk vat dit samen wat er tijdens het portfoliogesprek aan bod komt. De leerkrachten gaan in op samenwerken, zelfstandigheid, verantwoordelijkheid en werkhouding, cognitieve vaardigheden en waar nodig op een stukje gedrag. Achter het verslag van de leerkracht komen de CITO-scores van de leerling.

Ook wordt bewegingsonderwijs opgenomen in het portfolio. Het zogenaamde sportfolio. De leerkracht bewegingsonderwijs onderzoekt momenteel hoe hij daltononderwijs in de gymlessen kan integreren. Tijdens de gymlessen stellen de kinderen doelen tijdens het beoefenen van verschillende onderdelen.

Hoofdstuk 7 Effectiviteit en doelmatigheid

Wij vinden het op de Spaarndammerhout belangrijk dat de kinderen een taak op maat krijgen. Op die manier kunnen de kinderen werken aan hun eigen doelen en kan de leertijd effectief gebruikt worden. De leerkracht heeft de taak om de leeromgeving efficiënt in te richten en de instructies op maat te geven.

7.1 Leerling niveau:

Het juist inrichten van de klas vinden wij belangrijk. Kinderen moeten materialen kunnen pakken en weer opbergen. In iedere groep is een inleverbak/la te vinden. Kinderen leveren het gemaakte werk, nagekeken, in. In de groepen 3 t/m 8 is een instructietafel aanwezig en iedere groep heeft een rol kruk. De leerkrachten maken gebruik van verschillende hulpmiddelen om zoveel mogelijk effectieve leertijd te creëren. Hulpmiddelen die gebruikt worden zijn onder andere: het stoplicht, de hulpblokjes en de bloemenketting.

De weektaak en het kwartiertjesrooster op het bord geeft de kinderen meer inzicht in de doelen die behaald moeten worden. Op de weektaak staan de verschillende doelen vermeld. De doelen hangen tevens in de klas aan de doelenmuur. Dit zijn de doelen die gelden voor een bepaalde periode. Op de weektaak is ook ruimte voor persoonlijke doelen, periodedoelen en ik-doelen. Deze doelen worden opgesteld door de kinderen, vaak in overleg met de leerkracht. Deze doelen passen bij de persoonlijke ontwikkeling van het kind.

Op de weektaak kunnen de kinderen zien hoe de opdracht verwerkt kan worden, zelfstandig of samen. Vanaf groep drie wordt er gewerkt met een kwartiertjesrooster. De tijd waarin er geen instructies of klassikale activiteiten gepland staan, is daltontijd. De kinderen mogen in deze tijd werken aan de weektaak. Vanaf groep 3 leren de kinderen om deze dalton-tijd efficiënt te gebruiken. Daarnaast leren ze wat ze kunnen doen als ze 'klaar' zijn, zodat er geen tijd verloten hoeft te gaan aan wachten op de leerkracht.

De kinderen zijn vrij om te wisselen van plek, mits de situatie het toelaat. Wij werken in de groepen met groepstafels en individuele tafels. Er is ruimte op de leerpleinen om samen te werken en er zijn stilte plekken in de klas aanwezig.

7.2 Leerkrachtniveau:

Wij vinden het belangrijk dat de leerkrachten instructie op maat geven. Tijdens de instructie dient er gedifferentieerd te worden om zo aan te sluiten bij de verschillende niveaus. Er wordt gebruik gemaakt van verschillende coöperatieve werkvormen, maatjeswerk, keuzewerk, (activerende) instructies, duo-lezen en afwisseling in de les.

Waar nodig wordt gebruik gemaakt van een eigen leerlijn en de inzet van aanvullend materiaal.

Vanaf groep 1 hanteren we diverse vormen van instructie:

- **Basisinstructie:** uitleg van nieuwe lesstof/opdrachten
- **Verlengde instructie:** sommigen kinderen krijgen verlengde instructie aan de instructietafel of individueel op hun eigen plek.
- **Individuele instructie:** sommigen kinderen hebben een eigen leerlijn of verrijkingsstof

Niet alle kinderen hoeven deel te nemen aan de instructie. Wanneer een kind denkt geen instructie nodig te hebben, maakt hij of zij de les zelfstandig. Als de leerkracht vindt dat het kind mee moet doen met de instructie, staat dit op de weektaak of gebeurt dit in overleg. Omdat wij werken met een kwartiertjesrooster, is het voor de kinderen en de leerkracht zichtbaar hoe veel lestijd er is en

hoe deze lestijd wordt ingevuld. De leerkracht geeft les op maat, de instructies vinden niet allemaal klassikaal plaats, er wordt ook instructie gegeven aan kleinere groepen kinderen. Daarnaast heeft de leerkracht tijd voor hulpvragen van kinderen.

De leerresultaten van de kinderen worden door de leerkracht goed in de gaten gehouden door te reflecteren en analyseren. De toetsen worden geregeld met de kinderen besproken om de kinderen inzicht te geven van de behaalde resultaten en bij het helpen van doelen stellen. De leerkracht past de verschillende niveaugroepen regelmatig aan in de groepsplannen. De verschillende niveaus worden in de klas opgehangen zodat kinderen zelf ook op de hoogte zijn van hun niveau. Ze weten met welke instructie ze mee moeten of kunnen doen. Indien nodig wordt er een handlingsplan opgesteld op het gebied van leer- en of gedragsproblemen. Dit gaat uiteraard in overleg met de IB-er en de ouder(s).

De leerkracht zelf kan werken aan leerdoelen door individuele scholing, team scholing, samenwerking met collega's binnen de school en binnen de stichting. Tijdens de gesprekscyclus kunnen doelen besproken worden voor de komende periode.

In iedere groep op de Spaarndammerhout wordt het taakspel gespeeld. De leerkrachten zijn gediplomeerd in het spelen van taakspel. Taakspel is een methode die tijdens taktijd gespeeld kan worden ter bevordering van de taakgerichte werksfeer en de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. Kinderen zitten in tafelgroepjes, deze groepjes hebben een (door de kinderen bedachte) naam. Ieder groepje heeft een poster aan de muur waarop de beloningen gespaard kunnen worden. Als de gehele groep een beloning verdient dan besluit de groep welke dat is. Dit kunnen week- of maandbeloningen zijn. Leerkrachten geven positieve en mondelinge feedback tijdens de blokjesronde, negatieve feedback wordt slechts gemarkeerd door het wegpakken van een kaartje van het tafelgroepje.

7.3 Schoolniveau:

Het Daltononderwijs is gericht op een effectieve inzet van tijd, menskracht en middelen. Er wordt kritisch gekeken naar de methodes en de manier van lesgeven. Bij de aanschaf van nieuwe methodes wordt rekening gehouden met de Daltonprincipes.

Vrijheid/Verantwoordelijkheid	T	B	S	S	OPMERKINGEN
Kinderen mogen zelf taakplannen maken en kunnen hier zelfstandig mee om gaan	x	x	x	x	
In een groepsmatige werksituatie (werkplek voor stilzwijf, samenwerken, interactie, computerwerk)	x	x	x	x	Groepsplannen creëren direct al plek om samen te werken.
Er wordt gebruik gemaakt van het stillzetten (hand omhoog)				x	Leerkracht maakt gebruik van een knopje als middel om stil te zetten. Bij 5/6/7/8 kwam het niet aan de orde.
De leerlingen mogen buiten de klas een werkplek zoeken om te werken als daar een mogelijkheid is (met een halpaal)				x	Duidelijk zichtbaar in 5/6 a - afhangen op de week. Kan dit in de andere groepen ook? Gebruiken we daar ook het centrale of iets anders?
KEUZEWERK					
Keuzewerk is een vast onderdeel van de week, kinderen mogen een bepaald moment kiezen wat ze gaan doen	T	T	T	T	De kan ik niet vinden op de werkdag
In de taak is ruimte gemaakt om te werken aan een zelfgekozen doel				x	Groep 7/8 gebruikt een aantal lessen van andere werkdag. Dit moet een beetje anders is er mogelijkheid tot meer het wordt niet ingevuld door de kinderen.
De leerlingen mogen zelf aangrenzen wat ze willen leren (aankomst e.d.)				x	Zichtbaar in 5/6a, niet zichtbaar in andere groepen. Is weet niet of het aangeboden wordt.
SELFCORRECTIE					
De leerlingen kijken vanaf eind groep 3 zelf hun werk na. Hoe hoger de groep, hoe meer ze zelf na mogen kijken	x	x	x	x	Lukt in groep 7/8 is er een heel mooi plekje voor.
Leerkracht kijkt steviger op zijn ook na	x	x	x	x	Alleen duidelijk zichtbaar in 5/6a, 7/8. Ook in groep 5/6 ruimte maken voor een makelooke?
VERANTWOORDELIJHEID VOOR KLAS, SCHOOL, OMGEVING					
Er wordt gewerkt met taken, iedere leerling heeft een huishoudelijke taak voor een bepaalde periode	T	T	T	T	In 5/6 duidelijk de taken op het bord. Dit op de werkdag, in 7/8 niet zichtbaar.
Leerlingen en leerkrachten laten hun werkplek binnen en buiten de klas netjes achter	x	x	x	x	Groep 5/6 beide netjes en ruime? 7/8, netjes kisten en het bureau, maar de namen zijn heel erg vol. Wat is er echt belangrijk om op te

De weektaak en de geplande instructies dragen bij aan de optimale leertijd. De ruimtes binnen de school worden zo efficiënt mogelijk benut. In de groepen 3 t/m 8 staat een instructietafel, waar mogelijk zijn er stilteplekken en er kunnen werkplekken gekozen worden in leerpleinen en gangen. Middelen waar we gebruik van maken zijn: aanvullend lesmateriaal, keuzemateriaal, koptelefoons, Daltonblokjes, stoplicht, teken voor uitgestelde aandacht en time-timers.

Wij hebben een kijkwijzer gemaakt voor de Spaarndammerhout om een doorgaande lijn te creëren en te behouden binnen de school. De leerkrachten kunnen deze kijkwijzer zelf gebruiken of collegiale consultatie met behulp van de kijkwijzer. Nieuwe collega's krijgen een duidelijk beeld van de werkwijze op de Spaarndammerhout.

De vakgroepen op de Spaarndammerhout zijn zelfsturend. De notulen worden met alle collega's gedeeld via SharePoint. Tevens worden de vakgroepen tijdens de teamvergaderingen besproken.

De school werkt met verschillende vrijwilligers. Deze vrijwilligers helpen en begeleiden kinderen op verschillende dagen en tijden.

Hoofdstuk 8 Borging – afspraken – de dalton coördinator

Het Daltononderwijs van een school laat zich slechts voor een deel vastleggen in afspraken. Het belangrijkste is en blijft altijd de leerkracht, 'Dalton ben je'. De houding van een Daltonleerkracht kenmerkt zich doordat de leerkracht kinderen stimuleert zelf oplossingen te zoeken. Hij/zij daagt de kinderen uit zelf na te denken. De kinderen leren om zelf werkvormen in te zetten die samenwerking bevorderen. De rol van de leerkracht is de rol van begeleider en hij/zij geeft de kinderen de mogelijkheid om zelf verantwoordelijkheid te dragen. De leerkracht heeft vertrouwen in de mogelijkheden van kinderen en investeert in een overzichtelijk, gestructureerd en gedifferentieerd aanbod van lesstof. Om dit voor elkaar te krijgen volgen alle leerkrachten het Daltonscholingstraject en worden er twee dalton coördinatoren opgeleid. Alle nieuwe leerkrachten zullen tevens de cursus moeten volgen tot Daltonleerkracht.

Iedere leerkracht werkt in een team en draagt actief bij aan alle voorbereidingen, uitwerkingen en ontwikkelingen binnen de school. We leren van en met elkaar en zijn samen verantwoordelijk voor de doorgaande lijn en de gestelde doelen. De kijkwijzer wordt ingezet en er vinden collegiale consultaties plaats. Tijdens de studiedagen en op teamvergaderingen vindt overleg en afstemming plaats. We bespreken en evalueren onze Daltonwerkwijze, maken nieuwe plannen en ontwikkelen een goede doorgaande lijn voor de kinderen en leerkrachten.

8.1 Dalton coördinator

Deze (Daco) is de eerst aanspreekbare persoon voor alle zaken die betrekking hebben op dalton. In eerste instantie houdt dat in: het bewaken van de kernwaarden samenwerken, zelfstandigheid, vrijheid en verantwoordelijkheid, reflectie.

Daarbij is de Dalton coördinator medeverantwoordelijk voor de borging en de effectiviteit/doelmatigheid van het geheel. Daaronder valt ook het bewaken van o.a. de doorgaande lijn

Positie in de organisatie

- De Dalton coördinator is een leerkracht met een speciale taak;
- De Dalton coördinator heeft regelmatig overleg met de directie;
- De Dalton coördinator is het aanspreekpunt Dalton binnen de school;

Bevoegdheden en taken, de Dalton coördinator ....

- .. Heeft de bevoegdheid om een extra Daltonvergadering buiten het vastgestelde vergaderrooster uit te schrijven
- ... bereidt Daltonvergaderingen voor en zit deze voor
- ... bewaakt het Daltongedachtegoed, bij ervaren leerkrachten en ook bij wisselingen van personeel.
- .... coacht/begeleidt nieuwe collega's en enthousiasmeert zittende collega's.
- .... brengt klassenbezoeken en voert klassenconsultaties m.b.v. de kijkwijzers uit.
- .... stuurt Daltonontwikkeling projecten aan.
- .... schrijft het Daltonbeleidsplan, evalueert en herzielt dit en houdt het actueel.
- .... borgt een doorgaande lijn binnen de school en bewaakt deze.
- .... bereidt samen met het team de visitatie voor en heeft daarbij een coördinerende rol.
- .... zet adviezen van de visitatiecommissie om in ontwikkelingen.

- .... Ontplooit initiatieven om samen verbeterdoelen vast te stellen, onder andere n.a.v. de visitatieadviezen, maar ook op basis van nieuwe inzichten in de literatuur, nieuwe ontwikkelingen, een periodieke sterktezwakteanalyse.
- .... Brengt nieuwe kennis het team in, onderzoekt welke scholingen voor het team wenselijk zijn en verzorgt eventueel zelf of met collega's een jaarlijkse Daltonstudiedag.
- ... onderhoudt contact met de Nederlandse Daltonvereniging, de HvA en andere Daltonscholen
- ... houdt overzicht over de Dalton regiodagen en zorgt dat de school vertegenwoordigd is op deze dagen.

Daltoncoördinatoren Femke van der Graaf en Minke van der Pal-Schuijt

Bijlagen

Bijlage 1: Daltonontwikkeling Openbare Daltonbasisschool de Spaarndammerhout

2017-2018	Daltonvisitatie	Daltonvisitatie zal plaatsvinden in november.
2017-2018	Ik-doelen	Kernwaarden met bijbehorende ik-doelen zijn verdeeld over de blokken van de Vreedzame school. Elk blok werken we schoolbreed aan dezelfde kernwaarde. In de onderbouw kiest de leerkracht 'klassendoel' en vanaf groep drie kiezen kinderen eigen ik-doel.
2017-2018	portfolio	De werkgroep reflectie gaat, samen met de daltoncoördinatoren aan de slag met de inhoud van het portfolio.
2017-2018	Scholing	Tijdens de studiedag moet er ruimte zijn voor Dalton. We bespreken onze doelen voor het komende schooljaar en maken afspraken over de taakverdeling.
2017-2018	Website	Samen met de directeur en degene die de website van de Spaarndammerhout onderhoudt, de Daltonidentiteit van de SH duidelijk naar voren laten komen.
2017-2018	Weektaak	Ook de groepen 7 en 8 moeten overgaan op de samen opgestelde en vastgestelde weektaak
2017-2018	Daltonbijeenkomst ouders organiseren	De daltoncoördinatoren organiseren een daltonbijeenkomst waarbij ouders kunnen meedenken en praten over de vormgeving van ons Daltononderwijs
2017-2018	Keuzewerk	Werkgroep weektaak maakt een start met het nadenken over vormgeving keuzewerk. Welk doel en hoe?
2017-2018	Daltoncertificaat	De nog niet gecertificeerde leerkrachten in opleiding voor Daltoncertificaat.
2017-2018	Werkplekken in de school	In de school zijn, met daarvoor passend materiaal, werkplekken ingericht voor de kinderen. Bibliotheek inrichten en voorzien van werkplekken.
2018-2019	Daltoncertificaat	De nog niet gecertificeerde leerkrachten in opleiding voor Daltoncertificaat.

2018-2019	Collegiale consultatie	Dop-groep collegiale consultatie start met het opstellen van voorwaarden. Wat hebben we nodig? Hoe kunnen we collegiale consultatie vormgeven?
2018-2019	Portfolio	<u>De werkgroep reflectie gaat, samen met de daltoncoördinatoren aan de slag met de inhoud en layout van het portfolio.</u>
2018-2019	Eigenaarschap	In iedere groep is een keuzekast ingericht met werk dat aansluit op het periodedoel. Zowel ondersteunend als verrijkend. Periodedoelen komen aan bod.
2018-2019	Groepsvergaderingen	Vanuit de Vreedzame school krijgen we scholing in het onderdeel 'groepsvergaderingen'. 29-08 cursusmoment 1 06-12 cursusmoment 2 07-06 cursusmoment 3
2018-2019	Eigenaarschap	Bibliotheek inrichten en voorzien van werkplekken. Controle houden op werkplekken in de school. Welke afspraken gelden er? Hangen er overal klokken?
Eind schooljaar 2018-2019	Portfolio	<u>Het nieuwe portfolio is af en kan ik gebruik genomen worden.</u>
2019-2020	Collegiale consultatie	Volgens protocol collegiale consultatie gaan de leerkrachten op de Spaarndammerhout bij elkaar kijken. Collega's stellen vooraf een kijkvraag op.
2019-2020	Portfolio	<u>We werken met het nieuwe portfolio.</u>
2019-2020	Daltoncertificaat	De nog niet gecertificeerde leerkrachten in opleiding voor Daltoncertificaat.
2020-2021	Daltoncertificaat	De nog niet gecertificeerde leerkrachten in opleiding voor Daltoncertificaat.
2020-2021	Zaakvakken	De ontwikkelgroep zaakvakken gaat met elkaar op zoek naar een methode of programma dat past bij onze Daltonschool. Er wordt een voorstel gemaakt voor het team.
2020-2021	Portfolio	
2020-2021	Collegiale consultatie	
2020-2021	Visie	
2020-2021	Overgang groep 2 naar groep 3	

2021-2022	Daltoncertificaat	De nog niet gecertificeerde leerkrachten in opleiding voor Daltoncertificaat.
2021-2022	Portfolio	(nieuwe) collega's krijgen een presentatie over de inhoud en vorm van ons portfolio. Materialen worden geïnventariseerd. Gesprekscyclus wordt, na de Corona periode, opnieuw vastgesteld en gedeeld met team en ouders.
2021-2022	Zaakvakken	
2021-2022	Collegiale consultatie	
2021-2022	Overgang groep 2 naar groep 3	
2021-2022	Visie	
2021-2022	Daltoncoördinatoren	Dalton handboek bijwerken – werken aan zelfevaluatie

Bijlage 2: Weektaak groep 1/2

Naam:

Ik werk aan mijn eigen leerdoel:

maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag

Bijlage 3: Weektaak groep 3

Vrijdag			
taak		Blz.	af
 VII	r	11,12,13	
 Schrijven	r	14	
Schrijven 123456		Boekje uit	
 Rekenen		spel	
Veilig en vlot	P,aa	t/m 13	

Vrij-keuze-werk	 computer	Letterdoos	 Lezen	 Veilig en vlot	 klikklakboekje	 kleuren

Hoe ging het deze week?	
Wat ging er goed?	

Bijlage: weektaak groep 4 t/m 8	36	Maatjestaak				Ik- doel:						
		.....				.....						
	ins	doel	Blz.	ma	di	wo	do	vr	reflectie	Met wie		
Rekenen 	ma	Ik maak plus en min sommen boven de 10	Blz.4								😊😊	
	di	Ik herhaal de tafels.	Blz. 5								😊	
	wo	Ik herhaal het klokkijken	Rwb: 5 blz. 6								😊😊	
	do	Ik maak plussommen tot en met 100	Blz. 7								😊😊	
	vr	Ik maak een oefen toets	Alleen eerste rijtjes								😊	
	*	Ik maak ster 1 plus opdracht 1 van ster 2	Blz 4 en 5									
	**	Ik maak ster 2 plus opdracht 1 van ster 3	Blz 5, 6 en 7 (som 1)									
	***	Ik maak ster 3 plus opdracht 1, 5 en 6 van ster 2	Blz 5, 6 en 7									
Taal 	ma	Ik leer de betekenis van twaalf themawoorden	Blz 8, 9, 10 en 11								😊😊	
	di	Ik zet woorden op alfabetische volgorde	Blz 12 en 13								😊	
	wo	Ik leg een route stap voor stap uit	Wb. 4 en 5								😊😊	
	do	Ik herhaal verschillende woordsoorten (zelfstandignaamwoord, werkwoord en bijvoeglijknaamwoord)	Blz 14 en 15								😊	
	vr	Ik herhaal wat ik deze week geleerd heb.	Blz 6 en 7								😊😊	
Woordenschat	di	Ik luister naar een nieuw verhaal en maak de opdrachten. Ik kijk goed of ik mee moet doen aan deze les.	Blz. 6								😊	
Spelling	ma	Ik kan woorden met de ng correct schrijven.	Blz. 6 en 7								😊	
	wo	Ik kan woorden met nk correct schrijven.	Blz. 8 en 9								😊	
Schrijven	do	Schrijven	Blz. 1									
lezen 	di	Estafette les 1									😊😊	
	wo	Estafette les 2									😊😊	
	do	Estafette les 3									😊😊	
	vr	Estafette les 4									😊😊	
Nieuwsbegrip	wo	Samen lezen we de tekst. Verwerking zelf plannen									😊	
Leeskilometers		Blz.	Blz.	Blz.	Blz.	Blz.	Blz.	Totaal kilometers				
Geschiedenis	vr	Ik maak les 1 over de ijstijd									😊😊	
Studievaardigheden	di	Ik maak les 1									😊😊	
Aardrijkskunde	di	Ik maak les 1									😊😊	

Periodedoel		.....							👍	👍		
Eigen leerdoel		.....							👍	👍	.....	
Weekreflectie	Heb ik mijn eigen leerdoel bereikt?..... Zo ja, wat had ik daar voor nodig: ..... Zo nee, hoe kan ik het volgende keer behalen:											

Bijlage 6: Korte handleiding gebruik ik doelen op de Spaarndammerhout

Jaarplanning Daltonpijlers lopen samen met Vreedzame School blokken, te weten:

- Blok 1 – start schooljaar, opstarten uitleg Daltonpijlers
- Blok 2 – Zelfstandigheid
- Blok 3 – Samenwerken
- Blok 4- Reflectie
- Blok 5 – Verantwoordelijkheid
- Blok 6 – herhalen wat voor je groep van toepassing is

Werkwijze per groep:

- Kleuters en onderbouw werken met een klassendoel (gekozen door de leerkracht), midden- en bovenbouw werken met persoonlijk ik doel per leerling.
- Leerkrachten midden- en bovenbouw hebben de ruimte om zelf te beslissen of klassendoel haalbaar/zinvol is.
- Persoonlijke leerdoel per leerling op de weektaak, klassendoel en ik doel zichtbaar in de klas (bijvoorbeeld op doelenmuur of post-it's op een A3 vel)

Klassendoel: leerkracht kiest subdoel van de betreffende pijler, hele klas werkt aan hetzelfde doel

Ik doel: leerling kiest subdoel van de betreffende pijler, alleen deze leerling werkt aan dit doel

Leerdoel: zelfgekozen leerdoel van de leerling (bijvoorbeeld: knippen, stilzitten op je stoel)

Misschien nog ergens toevoegen regels Taakspel als:

Ik ben stil

Ik zorg ervoor dat anderen goed kunnen werken

Ik steek mijn vinger op om de beurt te vragen

Ik let op.

Ik ben met mijn taak bezig.

Ik zit goed op mijn stoel.

Ik-doelen Openbare Daltonbasisschool de Spaarndammerhout

Eind groep 2	Eind groep 4	Eind groep 6	Eind groep 8
reflectie	reflectie	reflectie	reflectie
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik denk na over mijn taken en of ik tevreden ben met hoe het is gegaan. ❖ Ik denk na over hoe mijn werk eruitziet en hoe ik het heb gedaan. ❖ Ik kan vertellen wat ik geleerd heb. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik weet wat het doel is van de les/taak. ❖ Ik kan mijzelf per dag doelen stellen. ❖ Ik kan inschatten of ik instructie nodig heb. ❖ Ik kan aangeven waarom samenwerken 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik weet hoeveel tijd ik voor welke taak nodig heb. ❖ Ik kan een planning bijstellen als dat nodig is. ❖ Ik kan een leerpunten omzetten in een doel 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik ken mijn eigen kwaliteiten en verbeterpunten. ❖ Ik kan een leerdoel stellen en weet daarbij wat nodig is om dit leerdoel te behalen.

<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan vertellen hoe het samenwerken is gegaan. ❖ Ik kan aan het eind van de dag vertellen wat er goed is gegaan en wat er beter kan. ❖ Ik kan doormiddel van smileys vertellen hoe mijn taken zijn gegaan. ❖ Ik weet waar ik goed in ben. 	<p>wel/niet goed is gegaan.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan mijn leerpunten benoemen. ❖ Ik kan feedback ontvangen. 	<p>voor de komende periode (week).</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik weet wat ik een volgende keer anders moet doen. ❖ Ik kan aangeven hoe het samenwerken is gegaan en aangeven hoe ik het de volgende keer ga doen. ❖ Ik kan feedback ontvangen en omzetten in een leerdoel. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan een doel op tijd bijstellen en anders organiseren. ❖ Ik kan een leerdoel stellen voor een periode en deze kritisch beoordelen. ❖ Ik kan feedback ontvangen en zelfstandig omzetten in een leerdoel ❖ Ik kan aangeven hoe het samenwerken is gegaan, reflecteren op mijn eigen rol en het groepsproces.
verantwoordelijkheid	verantwoordelijkheid	verantwoordelijkheid	verantwoordelijkheid
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan in de klas zien aan welke doelen ik deze periode ga werken (!) ❖ Ik plan per week op welke dag ik mijn taken maak. ❖ Ik kan uitleggen waarom ik voor een bepaalde planning kies. ❖ Ik houd me aan de afspraken die we in de klas en op school hebben gemaakt. ❖ Ik weet waar ik mijn werk moet leggen als het (bijna) af is. ❖ Ik zorg ervoor dat ik mijn werkplek netjes opruim als ik klaar ben met werken. ❖ Ik leg de materialen netjes terug op de plek waar ze horen. ❖ Ik weet wat mijn taakje is aan het eind van de dag. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan per dag zelf bepalen in welke volgorde de taken worden gemaakt en deze uitvoeren. ❖ Ik bepaal zelf of ik mee doe met de instructie of niet. ❖ Ik kan zelf op de weektaak aftekenen welke taken af zijn. ❖ Ik kan zelf bepalen waar ik wil werken tijdens mijn taakwerk. ❖ Ik kan in een conflict situatie met witte-pet-gedrag reageren. ❖ Ik kan meedenken om de klassenregels te bepalen. ❖ Ik kijk mijn reken- en spellingwerk zelf na. ❖ Ik ga zorgvuldig om met het materiaal van mezelf en van anderen. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik bepaal zelf of ik mee doe met de instructie of niet en kan deze keuze onderbouwen. ❖ Ik kan zelf rekenen, spelling en taal nakijken en hieraan leerdoelen verbinden. ❖ Ik kan bijhouden welk werk ik heb gemaakt en nog moet maken. ❖ Ik kan samen met de leerkracht de klassenafspraken bepalen en onderbouwen. ❖ Ik kan in een conflict situatie met de witte pet reageren en reflecteren op mijn gedrag. ❖ Ik kan zelf mijn werkplek kiezen en deze plek ook verantwoorden. ❖ Ik draag zorg voor mijn omgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan zelf een persoonlijk leerdoel stellen en deze verwerken in de weektaak. ❖ Ik houd mij aan de afspraken die we samen hebben opgesteld en spreek anderen daar op een juiste manier op aan. ❖ Ik houd bij wanneer er huiswerk gemaakt moet worden en zorg dat dit op tijd weer ingeleverd/geleerd is. ❖ Ik bepaal zelf of ik meedoe aan een instructie of niet en kan dit verantwoorden ❖ Ik kan mijn werktijd verantwoorden. Hoe? ❖ Ik kan zelf mijn werk nakijken en verbeteren en hieraan leerdoelen verbinden. ❖ Ik draag zorg voor mijn omgeving en spreek anderen ook aan op hun verantwoordelijkheid.

zelfstandigheid	zelfstandigheid	zelfstandigheid	zelfstandigheid
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan in een week drie taken plannen. ❖ Ik kan mijn eigen taken controleren. ❖ Ik kan mijn gemaakte taken zelf aftekenen op de weektaak. ❖ Ik kan 15 minuten zelfstandig werken of spelen. ❖ Ik kan hulp vragen aan mijn maatje of aan een klasgenoot als de leerkracht niet beschikbaar is. ❖ Ik kan rustig op de gang werken. ❖ Ik werk taakgericht. ❖ Ik kan zonder te overleggen een zelfgekozen activiteit beginnen. ❖ Ik ken en volg de stappen van de 'los-het-op-kaart' 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan zelfstandig en geconcentreerd gedurende werken gedurende 1 uur ❖ Ik kan mijn eigen weektaak plannen. ❖ Ik los zelf een conflict op of ik vraag hulp aan iemand anders ❖ Ik kan per dag het gemaakte werk aftekenen en kijken of ik de doelen behaald heb. ❖ Ik kan de dobbelsteen gebruiken als de leerkracht even bezig is 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan zelfstandig en geconcentreerd werken gedurende een halve dag ❖ Ik kan meerdere dagen achter elkaar plannen en overzien. ❖ ik kan op een weektaak mijn eigen taken bijhouden ❖ Ik kan bijhouden welk taakwerk af is ❖ Ik kan het gemaakte werk aftekenen en mijn doelen bijstellen waar nodig. ❖ Ik kan zelf een conflict oplossen ❖ Ik kan tijdens het werken aan mijn taken andere hulpmiddelen inzetten, om tot een oplossing te komen ❖ ik kan om hulp vragen en ook geven. ❖ ik kan gebruik maken van de dobbelsteen en weet wat ik kan doen als de leerkracht bezig is. Ik kan gebruik maken van het blokje en weet wat ik kan doen als de leerkracht bezig is 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan mijn weektaak zelf inplannen en aftekenen. a. Ik kan werk nauwkeurig inplannen in de weektaak en aftekenen op het registratieblad. b. Ik kan een agenda gebruiken ❖ Ik kan mijn zelf een conflict oplossen en anderen ondersteunen bij het oplossen van een conflict. ❖ Ik kan op tijd (en inschatten wanneer dit kan) hulp vragen en ook hulp geven. ❖ Ik kan taakgericht en geconcentreerd werken. ❖ Ik kan anderen taakgericht en geconcentreerd laten werken. ❖ Ik kan de hele dag zelfstandig werken.
samenwerken	samenwerken	samenwerken	samenwerken
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan samen met iemand een gesprek voeren en denk daarbij om: <ul style="list-style-type: none"> - Iemand aankijken - Luisteren 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan een compliment geven en ontvangen. ❖ Ik kan op een vreedzame manier zeggen dat iemand ergens mee moet stoppen. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan een ander kind helpen om tot een oplossing te komen. ❖ ik kan tips en tops geven aan een ander. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan tijdens een groepsopdracht taken verdelen en overleggen om tot een eindproduct te komen. ❖ Ik kan samenwerken met verschillende

<ul style="list-style-type: none"> - Op mijn beurt wachten ❖ Ik kan om hulp vragen. ❖ Ik kan iemand helpen. ❖ Ik kan samen met een maatje een opdracht doen. ❖ Ik kan tijdens het samenwerken zeggen wat ik wel en niet leuk vind. ❖ Ik doe actief mee tijdens het samenwerken. ❖ Ik kan een opsteker geven en ontvangen. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan op een vreedzame manier benoemen wat ik niet prettig vind. ❖ Ik kan verschillende rollen binnen het groepswerk aannemen (tafelbaas, stiltekapitein, materiaalbaas, geluidsbewaker, tijdbewaker). ❖ Ik kan iemand een compliment geven en complimenten ontvangen. 	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan samenwerken met verschillende klasgenoten. ❖ Ik kan mijn eigen gedrag benoemen en verantwoorden. ❖ ik kan samen met een klasgenootje meerdere taken doen en een andere plek kiezen om te werken. ❖ Ik kan vervelend gedrag negeren. ❖ Ik deel mijn eigen mening. ❖ Ik weet wie ik om hulp kan vragen als ik zelf niet verder kom met mijn taak 	<p>personen binnen de school.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Ik kan kiezen wie mij en ik zelf het beste kan helpen bij welke taak. ❖ Ik kan een ander helpen door open vragen te stellen. ❖ Ik sta open voor de mening van anderen. ❖ Ik deel mijn eigen mening op een goede manier en kan deze onderbouwen. ❖ Ik kan feedback geven en ontvangen. → Staat nu dubbel, is dat erg?
--	---	--	--

Bijlage 7: Kijkwijzer

Kijkwijzer openbare Daltonschool de Spaarndammerhout

Groep:

Datum:

Zelfstandigheid				
DAGKLEUREN	X	?	✓	Opmerkingen
De dagkleuren zijn zichtbaar in de klas				
De dagkleuren worden gebruikt voor het plannen van de taak				
DAGRITME/ DAGPLANNING	X	?	✓	Opmerkingen
Er wordt gebruik gemaakt van een duidelijke planning in de klas. Dit kan door middel van dagritmekaarten (groep ½) en het kwartiertjesrooster				
Kinderen zonder instructie werken naar eigen weekplanning				
UITGESTELDE AANDACHT	X	?	✓	Opmerkingen
Er wordt gewerkt met het stoplicht wanneer de leerkracht niet gestoord mag worden				
Tijdens de takentijd hebben alle kinderen een blokje met rood-, oranje-, groen- en vraagteken vlak (in alle groepen behalve in groep 1/2)				
De leerkracht loopt naar inzicht eigen ronde (deze rondes verschillen per vakgebied)				
DE TAAK	X	?	✓	Opmerkingen
Er wordt gewerkt met een dag- of weektaak				
De kinderen plannen op maandag voor de aankomende week (groep 3 uitgezonderd)				
De taken worden op verschillende differentiatieniveaus aangeboden naar onderwijsbehoeften				

De kinderen plannen het werk en registreren zelf wanneer een opdracht klaar is d.m.v. het aftekenen op de weektaak				
Op de taak staat aangegeven voor welk vak instructie wordt gegeven en wanneer				
Op de taak staat aangegeven of het kind de les zelf mag plannen, samen mag werken of dat de les klassikaal is				
De kinderen van aanpak 2 en 3 kunnen zelf de volgorde van het werk bepalen (verschilt per vakgebied). Soms is dit ook het geval voor het kinderen van aanpak 1 (naar inzicht leerkracht)				
Op de taak stelt elk kind zichzelf per week 1 eenvoudig werk ik-doel en 1 sociaal ik-doel in de groepen 4-8.				
Effectiviteit	X	?	✓	Opmerkingen
Alle tijd buiten de instructies is daltontijd				
Er zijn instructies gepland voor kleinere groepen				
In de klas wordt gebruik gemaakt van verschillende didactische werkvormen				
Er is een instructietafel en het gebruik is duidelijk voor de kinderen				
Materialen staan op vaste, te bereiken plekken in de klas				
Klassen staan met elkaar in verband door gebruik te maken van een tutorsysteem (DVS)				
Er staan reflectie- en nabespreekmomenten op het rooster				
Vrijheid/Verantwoordelijkheid	X	?	✓	Opmerkingen
Kinderen mogen zelf hulpmiddelen pakken en kunnen hier zelfstandig mee om gaan				
Er zijn geormerkte werkplekken (werkplek voor stiltewerk, samenwerken, instructie, computerwerk)				
Er wordt gebruik gemaakt van het stilteteken (hand omhoog)				
De kinderen mogen buiten de klas een werkplek zoeken om te werken als daar een mogelijkheid is (met een halpas)				

KEUZEWERK	X	?	V	Opmerkingen
Keuzewerk is een vast onderdeel van de taak, kinderen mogen een bepaald moment kiezen wat ze gaan doen				
In de taak is ruimte gemaakt om te werken aan een zelfgekozen doel				
De kinderen mogen zelf aangeven wat ze willen leren (workshops e.d.)				
(ZELF)CORRECTIE	X	?	V	Opmerkingen
De kinderen kijken vanaf eind groep 3 zelf hun werk na. Hoe hoger de groep, hoe meer ze zelf na mogen kijken				
Leerkracht kijkt steekproefsgewijs ook na				
VERANTWOORDELIJKHEID VOOR KLAS, SCHOOL, OMGEVING	X	?	V	Opmerkingen
Er wordt gewerkt met taken; iedere kinderen heeft een huishoudelijke taak voor een bepaalde periode				
Kinderen en leerkrachten laten hun werkplek binnen en buiten de klas netjes achter				
Samenwerken	X	?	V	Opmerkingen
Er wordt gewerkt met maatjes. Dit is zichtbaar in de klas				
Er wordt naar inzicht om de zoveel tijd gewisseld van maatje				
De kinderen hebben wekelijks een maatjesopdracht				
Op de weektaak wordt aangegeven bij welke opdrachten de kinderen mogen samenwerken				
Er wordt doelbewust aandacht besteed aan samenwerkingsvaardigheden				
Er worden coöperatieve werkvormen gebruikt				
Reflecteren	X	?	V	Opmerkingen
Het kind en leerkracht besteden tijd aan evaluatie.				
Kinderen houden een portfolio bij				

Kinderen controleren of ze de lesstof begrijpen en beslissen (aanpak 2 en 3, soms aanpak 1, naar inzicht van leerkracht) of ze verder kunnen werken				
Vanaf groep 3 is in elke klas een nakijkplek aanwezig				
Het kind reflecteert op eigen leerproces en eigen doelen in de weektaak				
Kinderen hebben inbreng op de gang van zaken in de klas				
De leerkracht besteedt tijd en aandacht aan zelfreflectie op de ik-doelen met een klein groepje				
Deze reflectiemomenten staan ingepland op het instructie-rooster				